

Pwyllgor :	Pwyllgor Safonau
Dyddiad :	27 Tachwedd 2012
Teitl :	Honiadau yn erbyn aelodau
Awdur :	Swyddog Monitro
Gweithredu :	Er gwybodaeth

1. Cefndir

Pwrpas yr adroddiad hwn yw hysbysu aelodau'r Pwyllgor o'r datblygiadau, ers fy adroddiad diwethaf, o safbwynt honiadau yn erbyn aelodau. Seilir yr adroddiad ar y wybodaeth a dderbyniwyd wrth yr Ombwdsmon.

2. Penderfyniadau

Achos 201100673

Cwyn o ddwyn anfri ar ei swydd neu ar yr awdurdod drwy arddangos lluniau amhriodol ar ei dudalen Facebook.

Penderfyniad - peidio parhau gyda'i ymchwiliad. Mae'r cwestiwn ynglŷn ag amhriodoldeb delweddau yn un goddrychol. Nid oedd unrhyw awgrym bod y delweddau yn anghyfreithlon. Roedd y weithred yn disgyn o fewn bywyd personol yr aelod ac nid oedd yn amharu ar ei swydd fel Cynghorydd. Roedd rhaid hefyd ystyried barn gyfreithiol oedd yn awgrymu na ddylai hawl yr aelod, dan erthygl 10 Deddf Hawliau Dynol 1998, i fynegi ei hun gael ei dramgwyddo gan y ffaith ei fod yn gynghorydd.

Achos 3329/201102729

Cwyn gan gyd-aelod Cyngor Cymuned fod:

- Y Cynghorydd heb ddatgan buddiant pan drafodwyd ei Gais Cynllunio.
- Y Cynghorydd heb adael yr ystafell er i aelodau eraill nodi fod ganddo fuddiant a gofyn iddo adael.
- Gofyn i'r clerac am wybodaeth yn ymwneud â'r cais cynllunio.

Penderfyniad - bod yr aelod wedi torri'r cod ymddygiad drwy fethu datgan buddiant ond nad oedd angen cymryd unrhyw gamau pellach. Nid oedd yr Ombwdsmon yn credu y byddai'r Pwyllgor Safonau yn rhoi unrhyw gosb yn yr achos petai'r mater yn cael ei gyfeirio ato. Y rheswm am hyn oedd bod y cais cynllunio eisoes wedi ei ystyried a'i benderfynu gan yr awdurdod cynllunio lleol felly nid oedd angen i'r cyngor cymuned benderfynu ar y mater. Hefyd, er i'r cynghorydd godi'r mater ni fu fawr o drafod ar y mater.

Achos 201103099

Cwyn yn erbyn cynghorydd tref gan gyd-aelod am ymddygiad annerbyniol tuag ato mewn cyfarfod caeedig o'r cyngor. Roedd wedi ymddwyn mewn ffordd fygythiol a gwaedu arno yn uchel iawn mewn modd a daflodd boer i'w wyneb, ac wedi taro ei law mewn modd oedd yn ymosodiad.

Penderfyniad - Dim tystiolaeth o dorri'r cod. Nid oedd yr Ombwdsmon o'r farn bod y dystiolaeth a gasglwyd yn ddigon cryf i gefnogi'r honiad. Roedd yr aelod wedi ymddiheuro ond roedd yn gwadu iddo gyffwrdd a'r achwynydd. Cefnogwyd hyn gan rai tystion er bod tyst arall wedi cefnogi fersiwn yr achwynydd. Roedd yn amlwg y bu dadlau ffyrnig rhwng y ddau aelod a oedd, ym marn y rhai oedd yn bresennol, wedi cyrraedd lefel annerbyniol. Serch hynny roedd trafodaeth o'r fath yn aml yn medru troi'n ddadl ffyrnig ond nid oedd yr Ombwdsmon o'r farn fod yr ymddygiad yn ddigon difrifol i dorri'r cod yn yr achos hwn.

Achos 3580/201200240

Cwyn yn erbyn cynghorydd sir gan gyd-aelod ei fod wedi anfon e-bost at bapur newydd yn gwneud honiadau anghywir am un o bolisiau grŵp gwleidyddol yr achwynydd.

Penderfyniad - peidio ag ymchwilio i'r honiad gan nad oedd yr ymddygiad yn fater o dorri'r cod ymddygiad. Roedd y sylwadau yn fater o roi barn ar bolisi'r grŵp gwleidyddol yn hytrach nag ymosodiad personol ar yr aelod ei hun. Roedd y sylwadau hefyd yn ymddangos i fod yn ymateb i sylwadau cynharach a wnaed gan yr achwynydd mewn erthyglau blaenorol.

Achos 3580/201200240

Cwyn gan aelod o'r cyhoedd fod aelod o'r cyngor sir wedi ymosod yn eiriol arno ac wedi ceisio ei fychanu mewn tafarndai lleol. Roedd yr aelod y cyfaddef iddo siarad â'r achwynydd mewn tafarn unwaith ynglŷn â'r effaith roedd y ffordd yr oedd yn cadw ei gŵn yn ei gael ar gymdogion. Roedd yn gwadu ymosod yn eiriol arno ond yn cydnabod na ddylai wedi codi'r mater mewn tafarn ac ymddiheurodd wrth yr achwynydd y diwrnod canlynol. Ers hynny roedd wedi cyfeirio'r mater at yr adran briodol o'r cyngor sir.

Penderfyniad - tra gallai ymddygiad yr aelod dorri'r cod, nid oedd yr Ombwdsmon o'r farn y byddai pwyllgor safonau yn rhoi cosb yn yr amgylchiadau.

Cwynion 3329/201201318 & 3329/1201319

Cwynion yn erbyn dau gynghorydd o'r un cyngor cymuned gan gyd-gynghorydd nad oeddynt wedi datgelu eu cysylltiad agos gydag ymgeisydd am ganiatâd cynllunio.

Penderfyniad - peidio ymchwilio. Ni chyflwynwyd tystiolaeth oedd yn dangos cysylltiad agos gyda'r ymgeisydd nag ychwaith bod yr aelodau wedi cymryd rhan mewn unrhyw drafodaeth neu benderfyniad ar y cais.

3. Achos fu gerbron y Pwyllgor Safonau

Cynhaliodd y Pwyllgor wrandawriad mewn cysylltiad â'r gwyn yn erbyn y Cyng. A.M. Jones, Cyngor Gwynedd ar 26 Medi 2012. Penderfynodd y Pwyllgor:

- Y dylai gael ei wahardd am dri mis
- Y dylai'r Cyngorydd Jones ddileu'r dudalen berthnasol o'r blog ar unwaith;
- Y dylai'r Cyngorydd Jones ymddiheuro i'r achwynydd; ac
- Y dylai'r Cyngorydd Jones ymgyfarwyddo'i hun yn llawn â'r Côt Ymddygiad

4. Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor nodi'r wybodaeth.